

Spodnoeocénne sedimenty v severozápadnom Tunisku, či už vo fácií slienitých globigerinových alebo numulitových vápencov, sa pozvoľne vyvíjajú z podložných paleocénnych sedimentov.

Vrchný eocén je v severnom aj vo východnom Tunisku v slienitej fácií. V istých vynorených oblastiach severného Tuniska vrchný eocén chýba, takže vrchný oligocén je tam transgresívny (= fácia organogénnych vápencov s *Miogypsinoides complanatus*).

Oligocénne sedimenty severozápadného Tuniska sú vo flyšovom vývoji, ako je všeobecne známe, v alochtónnej, príkrovovej pozícii.

Prevažná časť oligocénnych flyšových sedimentov severného i východného Tuniska je v autochtónnej pozícii a charakterizujú ju viaceré horizonty numulitových vápencov spodnooligocénneho veku (= fácia Cherichira). V oblasti Cap Bon sú navyše prítomné aj polohy lepidocyklinových vápencov vrchnooligocénneho veku sprevádzané *Miogypsinoides complanatus*.

551.49.018 (437.61)

Pavol Pospíšil: Príspevok tríciových analýz k riešeniu vzťahu Dunaj — podzemné vody v západnej časti Podunajskej nížiny (prednesené v SGS v Bratislave 29. 3. 1976)

V úvode prednášky autor rozobral a zdôvodnil metodický postup pri odbere vzoriek vody na tríciové analýzy a vysvetlil princíp interpretácie výsledkov.

Ide o odber vody počas hĺbenia hydrogeologických vrtov pri zapažených stenách, teda ak je prítok vody možný iba cez dno vrtu. Voda sa odberá čerpaním v takom časovom úseku, aby sa obsah vrtu niekoľkokrát vymenil. Volí sa, pokiaľ možno, malé množstvo odčerpanej vody, aby prítok vody do vrtu ovplyvnil len najbližšie okolie otvoreného dna vrtu. Tak sa zaručí hĺbková fixácia odberanej vzorky vody.

Interpretácia výsledkov meraní sa zakladá na porovnávaní aktivity vody Dunaja a zrážok so zvyškovou aktivitou podzemnej vody.

Vzorky vody boli z deviatich vrtov na území Žitného ostrova, ako aj na pravej strane Dunaja (oblasť Rusoviec). Vrtý boli v rozličnej vzdialenosti od rieky a boli hlboké maximálne 150 m. Okrajové vrtý boli vyhlbené až do podložia štrkopieskových sedimentov.

Interpretácia výsledkov umožnila získať ďalšie poznatky o pohybe podzemných vôd. Podľa nich nie je pohyb masy podzemnej vody jednotný v celej zvodnenej hrúbke. Hydraulické činitele a geologická stavba spôsobujú, že v pohybujúcej sa mase vody sú veľké anomálie najmä z hľadiska rýchlosti pohybu vody v závislosti od hĺbky.

Zistenie veku vody z intervalu 0—60 m (vrt P₁/XIV) umožnilo pomerne presne určiť skutočnú rýchlosť pohybu vody pre tento interval na 3,1 m/deň.

Na základe analýz bolo celé územie ostrova rozčlenené na zóny v priestorovom zmysle, pričom sa bral do úvahy vplyv Dunaja. Takto členiť sedimentačný priestor doterajšie metodické postupy neumožňovali. Pre prvú zónu je charakteristický intenzívny vplyv Dunaja s hĺbkovým dosahom nad 100 m. Druhú charakterizuje znižovanie vplyvu Dunaja s predpokladaným prevažne horizontálnym pohybom. V tretej zadržiava podzemnú vodu geologická stavba — reliéf nepriepustného podložia a zjemňovanie sedimentov od západu na východ.

Porovnaním aktivít podzemnej vody v hĺbkovom zmysle sa zistilo, že pod Bratislavou (oblasť Jánošíkovej) vplyv infiltrácie vody z Dunaja s hĺbkou pomerne rýchlo vyznieva. V oblasti Bodíkov sa vo vrte v bezprostrednej blízkosti jedného ramena Dunaja zistila „mladá“ (súčasná) voda do hĺbky okolo 30 m. Voda z intervalu 60—70 m svojou vysokou aktivitou (300 TU) zodpovedá obdobiu rokov 1952—1964. Túto skutočnosť autor interpretoval ako ukončenie úseku intenzívnej infiltrácie z Dunaja. Na základe ďalších skutočností bol tento úsek ohraničený na interval približne od zaustenia biskupického ramena Dunaja po Bodíky. Veľmi nízka aktivita vody vo vrte v oblasti Jurovej sa interpretovala ako účinok vzdúvania podzemnej vody gabčíkovskými zlomami a vytláčaním podzemnej vody na povrch.

V závere autor konštatoval, že v zložitých prírodných podmienkach možno podzemnú vodu presne datovať len v ojedinelých prípadoch. Tríciové analýzy možno výhodne využiť na spresnenie predstáv o pohybe vody v celom masive v priestorovom zmysle.